INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt:	MO-ME-N-T MOderní MEtody s Novými Technologiemi
Reg.č.:	CZ.1.07/1.5.00/34.0903
Operační program:	Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Škola:	Hotelová škola, Vyšší odborná škola hotelnictví a turismu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Poděbrady
Tematický okruh:	Základní ekonomické pojmy, Trh, Podnik
Jméno autora:	Ing. Eva Karásková
Datum:	15. srpen 2013
Ročník: (Cíl. skupina):	2. ročník
Anotace:	Poptávka, křivka poptávky a posuny křivky jsou ekonomické pojmy, které si žáci osvojují pro pochopení fungování trhů a procvičují.

Poptávka (demand)

- je množství jednotlivých druhů zboží, které jsou kupující ochotni při určité ceně na trhu koupit
- o velikosti poptávky rozhoduje především cena poptávaného druhu zboží
- <u>rozlišujeme mezi:</u>
  1. agregátní (celkovou) poptávkou - souhrn všech zamýšlených koupí - je určena objemem výrobků, které si chtějí kupující pořídit a cenami, za které jsou ochotni tyto výrobky nakoupit

2. individuální poptávkou - poptávka jediného kupujícího
3. dílčí (tržní) poptávkou - jedná se o poptávku po jednom druhu výrobku

křivka poptávky

- vztah mezi cenou a poptávaným množstvím zboží se nazývá <u>poptávkový vztah</u> nebo <u>poptávková funkce</u> => grafickým vyjádřením je křivka poptávky (poptávková křivka)
- vyjadřuje závislost poptávaného množství na ceně za předpokladu, že ostatní faktory jsou neměnné (např.: zvýšení mzdy, změny cen komplementů,...)

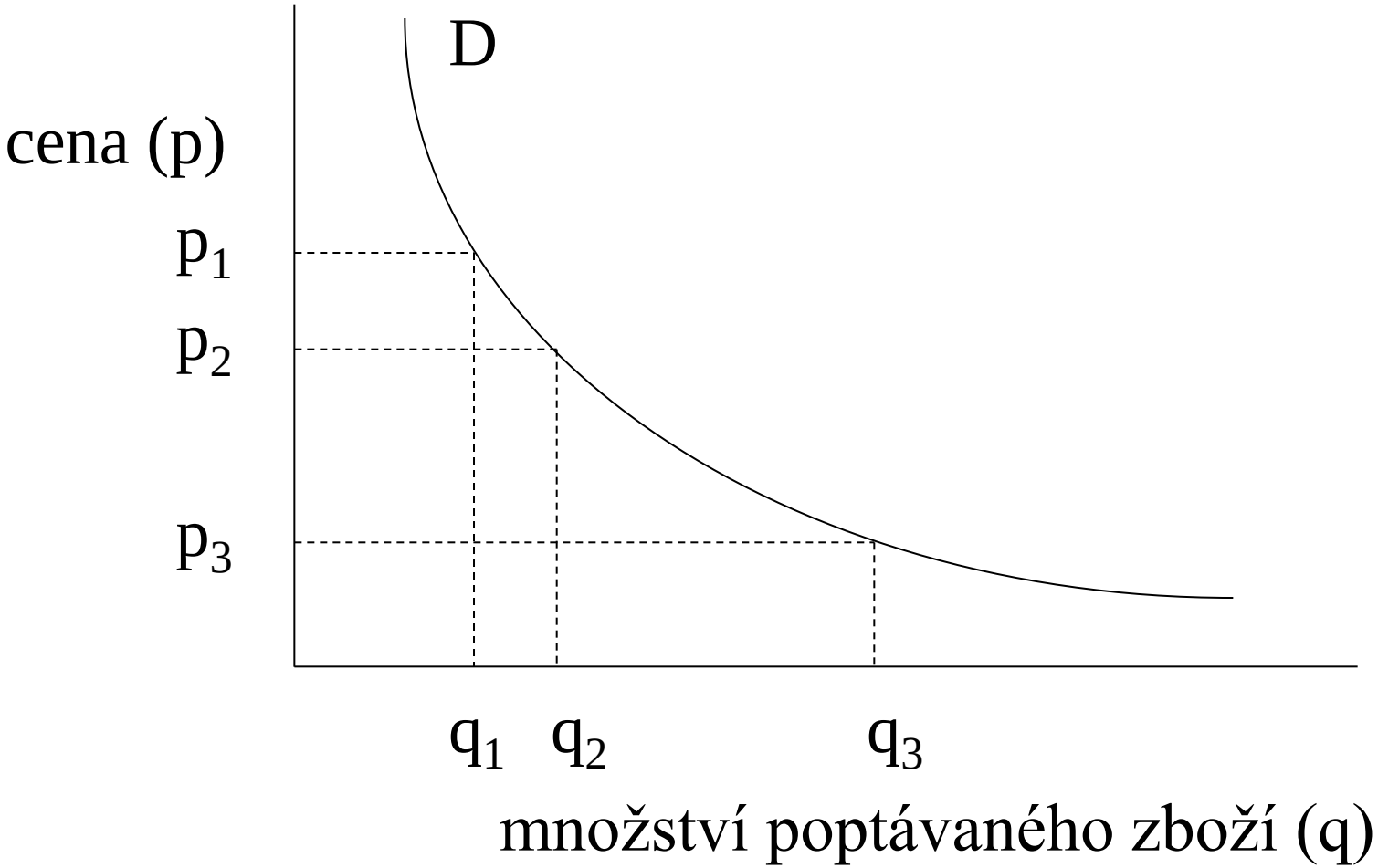
D
cena (p)
p1
p2
p3
q1
q2
q3
množství poptávaného zboží (q)

- má klesající tendenci (vzhledem k ceně)
- <u>zákon klesající poptávky</u>
  - klesá-li cena produktu, zájem o jeho koupi roste
- <u>příčiny, proč má křivka poptávky klesající tvar:</u>
  - důchodový efekt - růst ceny výrobků je příčinou poklesu reálného důchodu, což vede k poklesu poptávaného množství
  - substituční efekt - při zvýšené ceně výrobků lidé mění strukturu své potřeby

ostatní faktory, které působí na nabízené množství, je-li cena stabilní:

1. změny cen jiných zboží, zejména cen substitutů a komplementů
   - komplement (doplňuje základní zboží, např. káva a cukr) => změna jeho ceny působí stejným směrem jako cena zkoumaného zboží
   - substitut (může nahradit dané zboží, např. káva a čaj) => změna jeho ceny působí opačným směrem než cena zkoumaného zboží

2. změny úrovně důchodů - např. zvýšení průměrné mzdy vede k vyšší poptávce po autech
3. změny v preferencích lidí, tj. v potřebách, zájmech, módě,… (působí na ně reklama)
4. demografické změny
5. očekávání

- změní-li se některý z ostatních faktorů, ztrácí původní křivka platnost, <u>dochází k posunu</u> a vzniká nová křivka, posunutá doprava nebo doleva od původní

- příklady posunu křivky poptávky:

1. zlevnění substitutu (čaje) – křivka poptávky po kávě se posune doleva

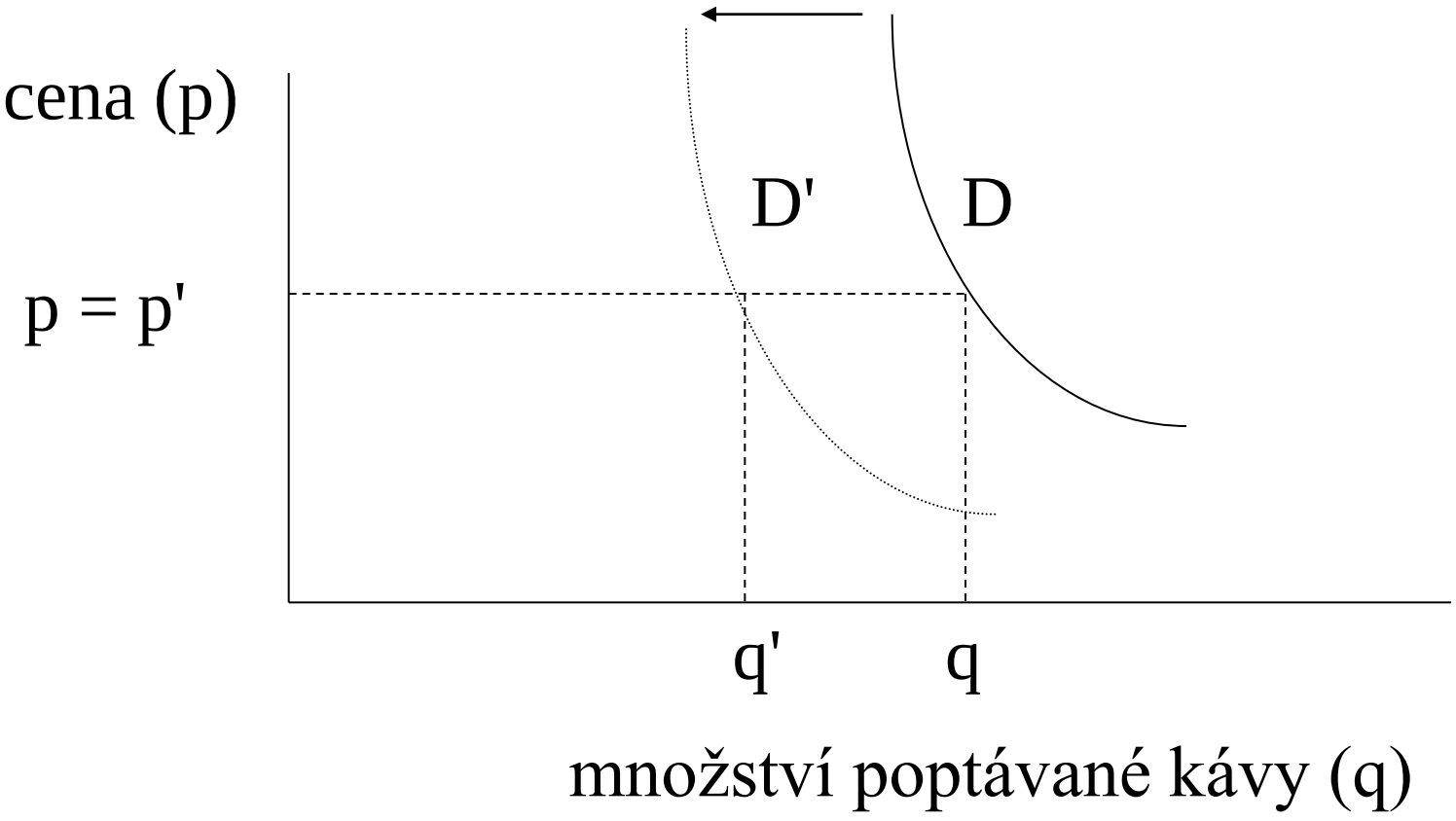

2. zlevnění komplementu (cukru) – křivka poptávky po kávě se posune doprava

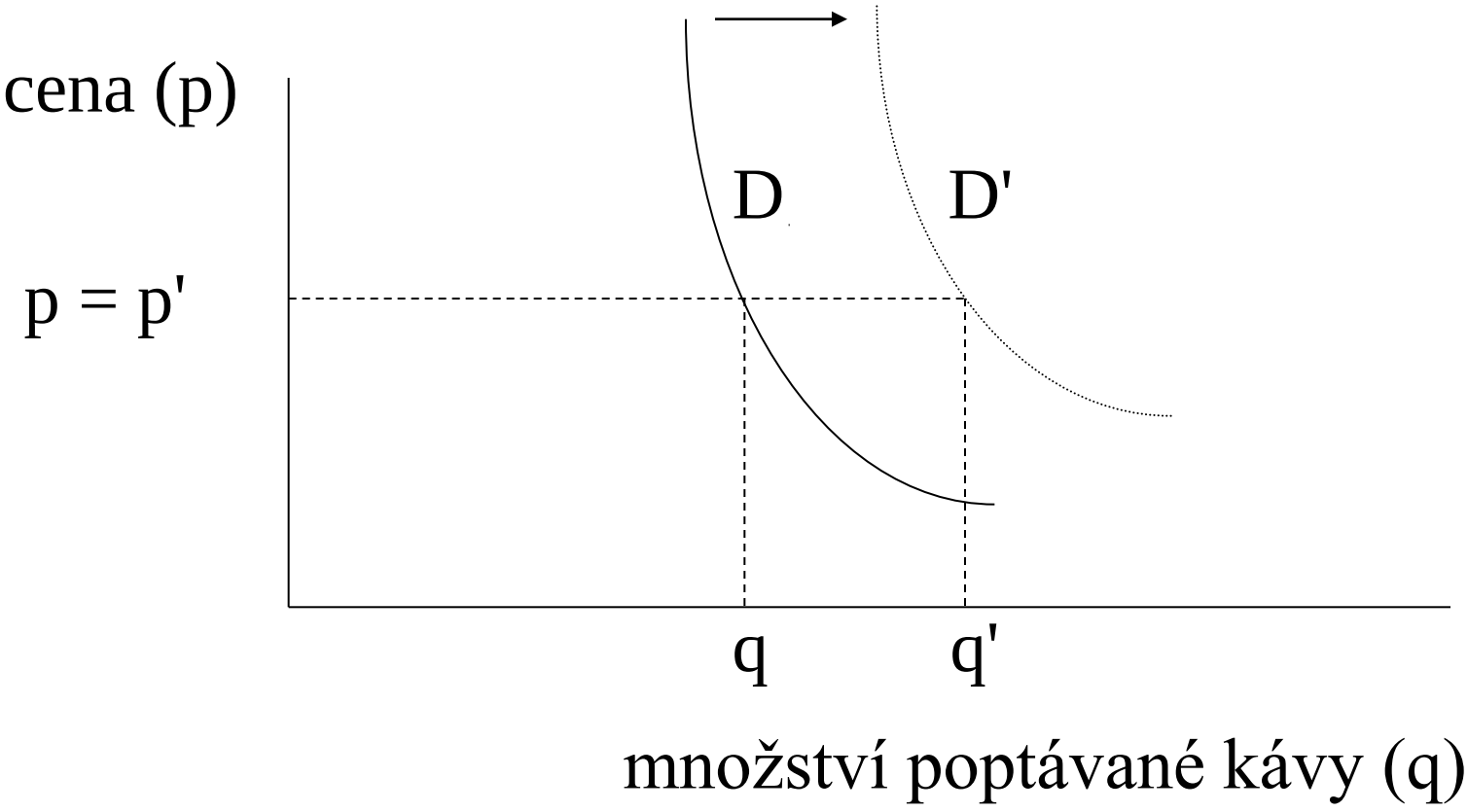

3. snížení mezd – křivka poptávky se posune doleva

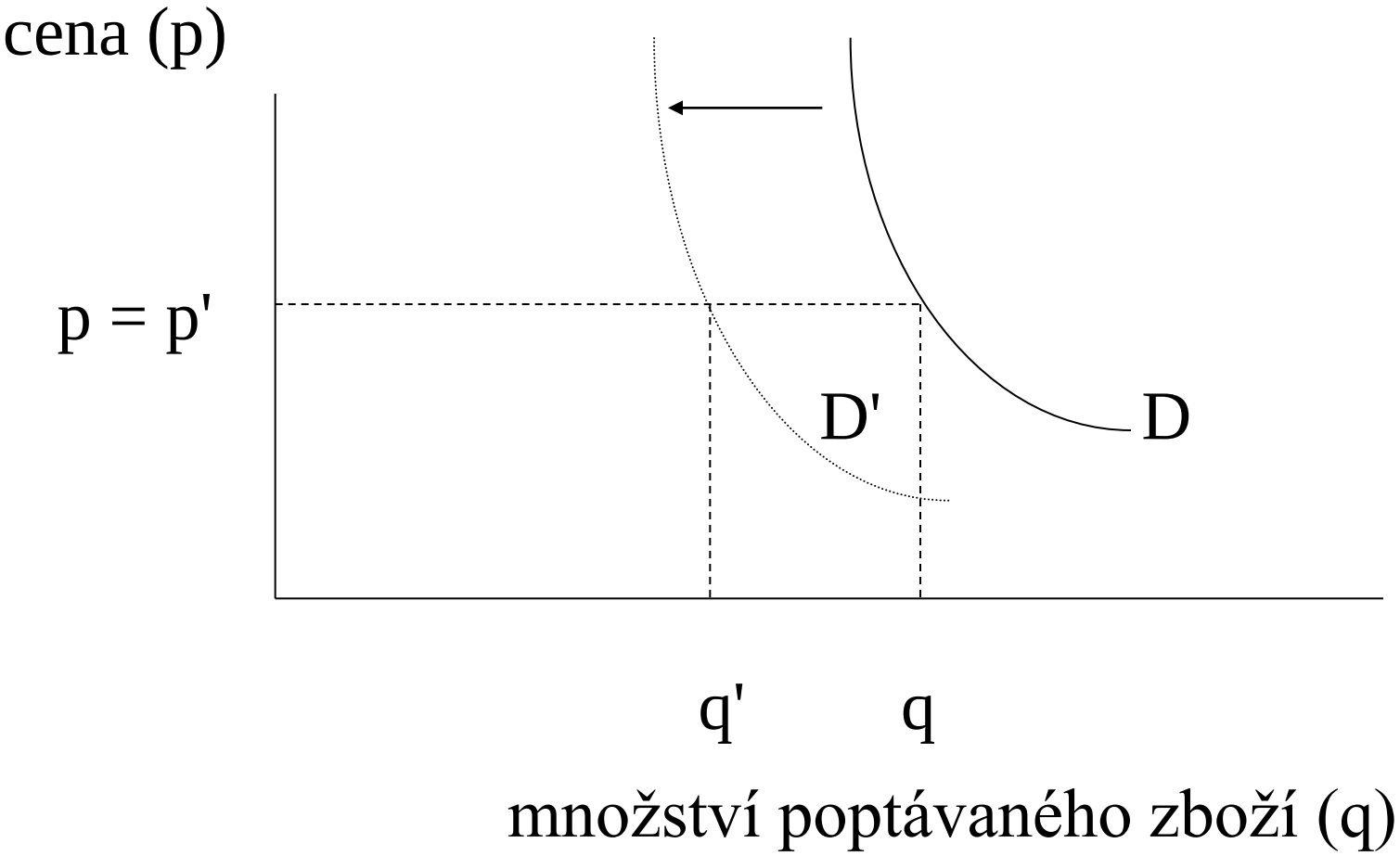

4. zvýšený zájem (móda) – křivka poptávky se posune doprava

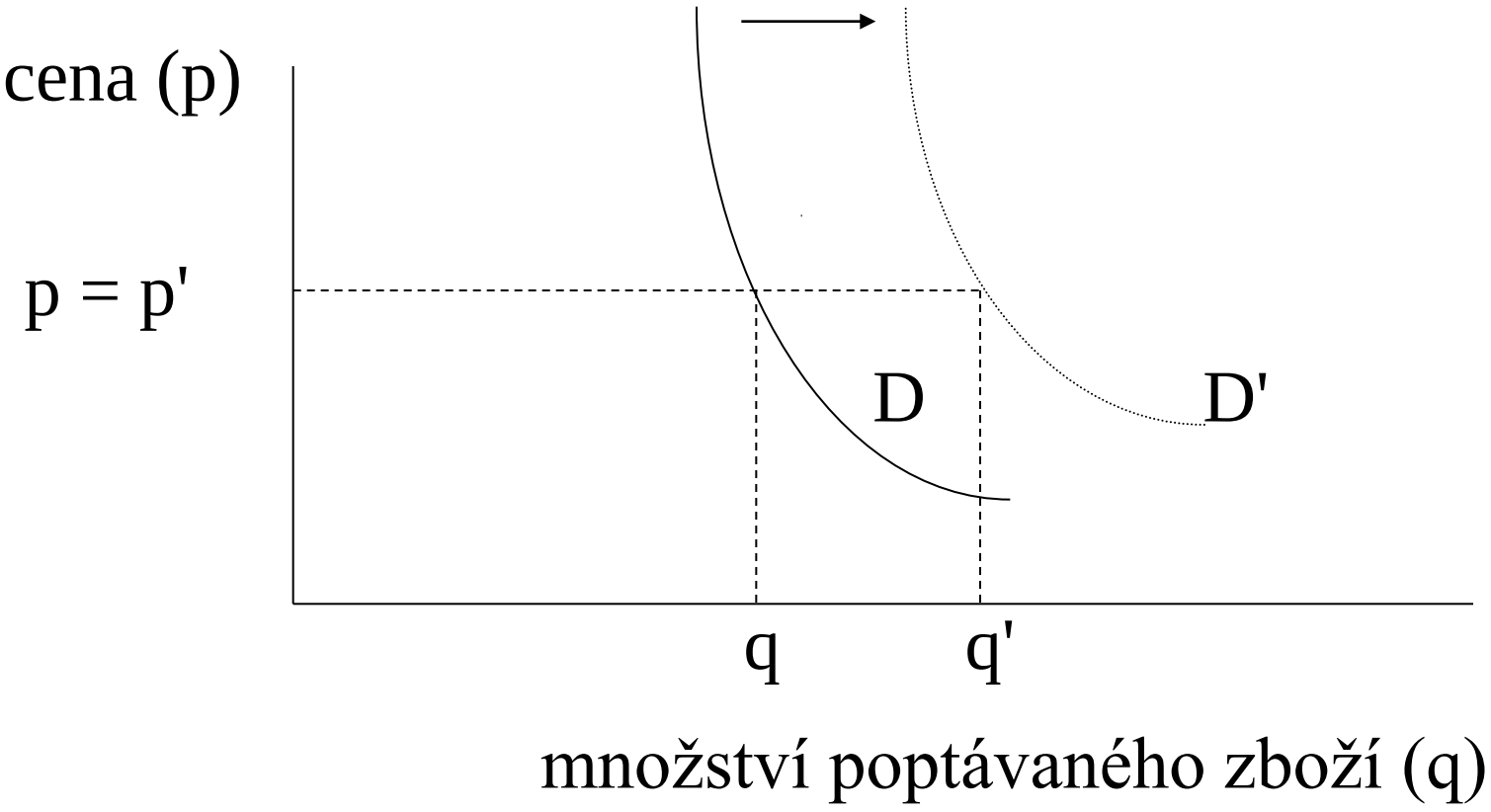

Kontrolní otázky a úkoly

1. Co rozumíme poptávkou.
2. Jaký tvar (charakter) má křivka poptávky a proč.
3. Které faktory posouvají křivku poptávky.
4. Kterým směrem se posune křivka poptávky, změní-li se cena substitutů:
   a) zvýší se
   b) sníží se
5. Kterým směrem se posune křivka poptávky, změní-li se cena komplementů:
   a) zvýší se
   b) sníží se

Literatura

- HERČÍKOVÁ, J.; ŠAMŠOVÁ, L. *Základy ekonomiky pro střední a vyšší hotelové školy.* Praha : Fortuna, 2009. ISBN 80-7168-827-4
- ZLÁMAL, J.; MENDL, Z. *Ekonomie nejen k maturitě, 1. díl Obecná ekonomie.* Kralice na Hané : Computer Media s.r.o., 2010. ISBN 978-80-7402-056-8
- MACÁKOVÁ, L. *Mikroekonomie - základní kurs.* Slaný : Melandrium, 1996. ISBN 80-901801-2-4